

Lunds universitet
Socialhögskolan
Socialt arbete med barn och ungdomar
Termin 6, VT 2002

Skateboarding

Vad det innebär för ungdomar.

Författare: John Dahlquist
Handledare: Gunvor Andersson

Innehållsförteckning

Förord	4
1. Inledning	5
1.1 Syfte och frågeställningar	5
1.2 Metod och material	5
1.3 Skatarna i undersökningen	7
1.3.1 Om Bryggeriet skatepark	8
1.3.2 Problem	8
1.4 Teoretiska perspektiv och tidigare forskning	9
1.4.1 Skateboarding då...	9
1.4.2 ...och nu.	10
1.4.3 Ungdomar, kultur och ungdomskultur	11
1.5 Disposition	12
2 Ungdomarnas berättelser	13
2.1 Redovisning av berättelserna	13
2.1.1 Början	13
2.1.2 Brädans betydelse...	14
2.1.3 ...och funktion.	15
2.1.4 Brädans framsida...	15
2.1.5 ...och baksida.	16
2.1.6 Omvärlden	17
2.1.7 Förebilder	19
2.1.8 Lag & individ	19
3 Skateboarding i teorin	21
3.1 Jämförelser med andra	21
3.1.1 Skateboardkulturen och samhället	21
3.1.2 Att göra vad man vill.	22
3.1.3 Att ha roligt.	23
3.1.4. Att vara en i gänget.	23
3.1.5 Att vara sig själv.	24
3.1.6 Känslan av att vinna över sig själv.	24
3.2 Resultatsammanfattning	25
3.3 Slutdiskussion	26

Källor 27

Bilaga 1 28

Förord

Jag vill ta tillfället i akt att tacka dem som hjälpt mig på vägen och i fullföljandet av den här uppsatsen. Jag vill tacka Gunvor Andersson, min handledare, för guidningen i den snåriga forskardjungel som jag nu hittat en stig i. Vidare vill jag framföra ett tack till personalen på Bryggeriet skatepark som lånat ut material och varit ett center för mina studier. Tack också till Caja Lennartsdotter för kritik, idéer och kaffe. Sist, men inte minst, vill jag tacka killarna jag intervjuat för att de delat med sig av sig själva och visat mig värdet i att leva ett liv i frihet. Skate or die!

1. Inledning

- Det är den där förbannade brädans fel!

Så lät det när en klasskamrat, som jobbar som skolkurator, fick ett argt telefonsamtal från en upprörd förälder vars son presterade underkänt i skolan. Pappan klagade över att sonen inte brydde sig om skolan utan bara ville åka skateboard. Sonen var totalt uppslukad av att stå på en bräda med fyra hjul och saker som skola och familjeliv bekom honom inte alls. Jag blev fascinerad av fenomenet och frågade mig vad det är som kan få någon att ge sig in i något så fullhjärtat att allt annat kommer i andra hand.

Skateboarding har sedan femton år varit en stor del av mitt eget liv och jag känner igen mig i pojken och jag vet att pappan i berättelsen inte är ensam om sin oro. I mitt jobb som en av de ansvariga för verksamheten på skateboardparken Bryggeriet i Malmö möter jag föräldrar som inte förstår hur en ungdomskultur kan begeistra ungdomar på ett sådant totalt sätt. För mig har den länge varit en självklar del av livet men i de utomstående förundran väcktes en nyfikenhet i på vilket sätt skateboardkulturen inverkat på de aktiva inom rörelsen. Därför tar jag nu tillfället att undersöka fenomenet. Som ”gammal i gamet” och som frilansskribent för olika skateboardtidningar har jag läst och skrivit om ämnet tidigare. Men kulturens inverkan är fortfarande ett utforskat ämne för mig. Genom en studie av killar som han i mitt exempel hoppas jag stilla min nyfikenhet kring vilken betydelse skateboardkulturen kan ha för ungdomar.

1.1 Syfte och frågeställningar

Mitt syfte är att genom tematiserade djupintervjuer med ungdomar inom skateboardkulturen undersöka vilken innebörd den har för dem utifrån deras perspektiv.

Arbetet utgår från följande frågeställningar:

Vad betyder skateboardning för ungdomarna?

Vilket utbyte har de av engagemanget?

Hur kan subjektens berättelser förstås utifrån tidigare forskning?

1.2 Metod och material

Intervjuerna gjordes på Bryggeriet skatepark där jag även hämtade mina subjekt. Ett av personalrummen stod till mitt förfogande för frågestunderna. Det var en plats där vi kunde vara ifred. Jag bandade intervjuerna och för att avdramatisera det faktum och för att motverka att den skulle agera som en mur mellan mig och den jag intervjuade lade jag diktafonen en bit från den soffan vi satt i. Subjekten informerades om att intervjun var anonym och att deras identitet inte skulle röjas i den färdiga produkten.

Jag inledde varje intervju med lite ”kallprat”. Detta för att lätta upp stämningen och visa att konversationen skulle göras på ett alldagligt sätt. Ingen av ungdomarna tyckte ha problem med att prata inför mikrofonen. Jag har valt att i så stor utsträckning som möjligt använda mig av citat. Detta i förhoppning om att kunna återspegla stämningen och språket som subjekten använder sig av. Jag hoppas att det ger en viss vitalitet till redovisningen. Därav har jag valt att hålla citaten oredigerade.

Intervjuerna varade mellan en halv timme och en timme. Vissa intervjuer gick lätt med subjekt som svarade rakt och enkelt på frågorna medan andra hade svårt att hålla sig till ämnet. En kille var mycket kort och svarade med några få meningar på var fråga och ovillig att spinna vidare på sina resonemang. Andra var mycket talföra och svävade gärna ut kring ämnet. Jag försökte att då inte styra så mycket utan lät dem berätta men ställde sedan följdfrågor som syftade till att föra tillbaka dem till ämnet.

Gemensamt för alla var att de tycktes ha funderat över de flesta av frågorna tidigare och ingen hade svårt att svara på dem.

Under intervjuernas gång fann jag att många av svaren låg inte bara i orden som förmedlades utan även i sättet de framfördes. En känsla av att det här är ett viktigt ämne för ungdomarna och att de funderat kring frågorna infann sig vid varje intervjutillfälle.

Intervjumallen finns att studera i bilaga 1. Frågorna syftade till att få en helhetsbild av skateboarding utifrån mina uppsatta frågeställningar och syfte.

Efter lång tid i sporten och som aktiv skatаре¹ har jag kunskap i ämnet utifrån ett inifrånperspektiv. Jag har sett i min personliga utveckling att skateboarding har format mig i stor utsträckning till den jag är idag. Större delen av min umgängeskrets bygger på kontakter som jag upprättat genom kulturen. Jag har även involverat mig inom mediasidan och skrivit om sporten. Det har fått mig att reflektera över ämnet och jag ser den här uppsatsen som en chans att utveckla mina reflektioner på ett mer vetenskapligt sätt. Jag hoppas att min kunskap ska komma till nytta i mitt arbete. En diskussion om tillgång och begränsningar genom förförståelsen kommer att tas upp i slutdiskussionen.

1.3 Skatarna i undersökningen

Subjekten är sex till antalet och alla är killar. Jag valde sex intervjupersoner för att jag tyckte det verkade vara ett rimligt antal med tanke på den begränsade tid jag hade för att sammanställa uppsatsen. De anställda på Bryggeriet hjälpte mig att välja ut subjekten utifrån sin kännedom om dem som vistas på Bryggeriet kontinuerligt. Jag valde endast killar för att skateboarding är en mansdominerad sysselsättning som nästan uteslutande attraherar killar. Avsaknaden av tjejer är intressant, men jag kommer inte att ta upp någon diskussion om anledningen därtill för att begränsa mitt ämne. Mitt arbete bör därför ses som en studie av ett pojkenomen. För den som är intresserad finns en c-uppsats i etnologi av Caja Lennartsdotter som jag kan rekommendera. Den handlar om manlighet inom skateboardkulturen och är också gjord med utgångspunkt från Bryggeriet. (Lennartsdotter, 2001)

Kraven på mina subjekt var att de skulle vara ungdomar som åkte aktivt, det vill säga minst tre gånger i veckan, samt att de själv definierade sig som skatäre. Av dem jag tillfrågade ställde alla upp. De var mellan 16 och 20 år gamla. Den åldern brukar betecknas som senadolescensen. Det är den tid som präglas av ökad psykologisk integration, mindre känslomässiga svängningar och ett ökat oberoende från föräldrar och vuxna. Den konformitet som betecknar större delen av ungdomstiden avtar och sökandet efter alternativa gemenskaper ökar. (Lalander, 1999:15) Eftersom mitt fokus ligger på individen och gruppen tyckte jag att det här verkade vara en bra period att studera.

Av de sex subjekten var två 16, ett 17, två 18 och ett 20 år gamla. De åker rullbräda i snitt fyra dagar i vecka. Några åker upp till sju dagar i veckan. Förutom att de själva är aktiva är större delen av deras umgängeskrets också involverade. När jag bad dem räkna upp sina fem vanligaste bekanta visade det sig att i snitt är 3,7 av dem var bekanta inom skateboardkulturen. De har alltså en stark koppling till skateboarding utöver själva åkandet. Ingen hade specifika intressen, såsom andra sporter, utöver skateboarding. Killarna har svensk bakgrund och alla utom en går i någon form av skola och en står till arbetsmarknadens förfogande.

De var vänliga nog att ställa upp på att bli intervjuade och verkade till och med tycka om det. De hade alla lätt för att svara på frågorna och jag märkte att ämnet var ett de funderat över tidigare. De verkade kunniga och hade svar på alla frågor utan nämnvärd betänketid. Jag tyder det som att det är ett ämne som ligger dem nära i tanken och något som de har en bestämd uppfattning om. Det är utifrån dessa sex killars uppfattning jag sedan kommer att diskutera skateboarding och dess betydelse.

13.1 Om Bryggeriet skatepark

Bryggeriet skatepark var platsen där jag både hämtade mina subjekt samt en plats där killarna spenderar mycket tid. Bryggeriet ligger i Malmö och är en anläggning främst för gatusporter, men inhyser även café, gymnasieskola för det individuella programmet samt en affär för skateboard utrustning. Det kan ses som ett allaktivitetshus men mitt fokus kommer att ligga på gatusportsdelen. Bryggeriet har runt fem hundra medlemmar från södra Sverige och Danmark. Anläggningen är 2500 kvadratmeter, varav större delen är ”åkyta”. Den består av ramper i trä av olika höjder och form, specialdesignade för skateboarding, rullskridskor och BMX-cyklar.

Bryggeriet slog upp sina portar i maj 1998 och är nu norra Europas största anläggning för gatusporter. Bryggeriet gästas varje dag av ett femtiotal åkare.

Den organiserade verksamheten i form av träning och så vidare är minimal. Tanken är att för mycket organisation motverkar den frihet som attraherar så många till sporten. Med jämna mellanrum organiseras dock nationella tävlingar samt Europeiska Mästerskapen. Dessutom bjuds skateboardproffs, oftast från USA, in med jämna mellanrum för uppvisningar. I samband med att nya filmer kommer ut brukar man också organisera premiärvisningar. Detta i syfte att integrera skateboardkulturen världen över och marknadsföra anläggningen samt sporten.

Anläggningen håller hög standard, något som gör att besökarna får möjligheter till att utveckla sina färdigheter. I mitt arbete spelar Bryggeriet en central roll då det blivit ett forum och en mötesplats för sporten. Anläggningen har gett ungdomarna i min studie en möjlighet att utöva sin sport utan de begränsningar det innebär att inte ha en inomhuslokal eftersom skateboardåkning i regn och snö inte är möjligt. Skateboarding i Sverige är annars en sport som endast utövas under den varma halvan av året i brist på lokal.

1.3.2 Problem

¹ skateboardåkare

Efter att ha inhämtat empirin märkte jag att delar av berättelserna inte sades i ord utan stod att läsa mellan raderna. Vidare kunde jag märka att det fanns en underförstådd tanke hos vissa subjekt att jag förstod vad de menade för att jag själv är aktiv inom sporten, något som alla subjekt visste. Det underbyggde den svårighet med att läsa mellan raderna som nämndes tidigare. Jag valde att i så stor utsträckning som möjligt analysera svaren utifrån faktiska uttal även om jag i vissa fall kunde känna att det funnits mer att hämta om de inte tagit för givet att jag förstod vissa saker. Det kan ha gett en viss begränsning men jag hoppas att min kunskap i ämnet ska vara en styrka som överväger.

När det blev dags att koppla teorier till min empiri lyste avsaknaden av forskning på området med sin frånvaro. Jag fick istället se till ungdomskultur i allmänhet istället för skateboarding i synnerhet.

1.4 Teoretiska perspektiv och tidigare forskning

Det finns lite forskning på området sport som ungdomskultur. Det som fanns om skateboarding handlade mest om sporten i ett genusperspektiv eller arkitekturperspektiv. Både Johan Fornäs och Caja Lennartsdotter tar upp avsaknaden av forskning som en brist på området. (Fornäs, 1994:234; Lennartsdotter, 2001:5) Istället fick jag se till ungdomskultur i stort och hade då störst hjälp av Fornäs arbete om ungdomskultur i Sverige. Fornäs och Thomas Ziehe är båda framstående forskare inom ungdomskulturen och deras arbete lämpade sig väl för att appliceras på mina resultat. Vidare var Philip Lalanders studier om ungdomsgrupper i teori och praktik till hjälp då jag behandlade de centrala teman som kom upp i intervjuerna. Men störst vikt har jag lagt vid min egen empiri och analys av den utifrån berättelsernas likheter. Detta för att jag vill undersöka fenomenet inom ramen för ett mer vetenskapligt tänkande än det som krävs av en journalist. Som en inkörsport till skateboardkulturen är det på sin plats att ge en bakgrund till skateboarding i stort. Texten nedan syftar till att förklara vad skateboarding är samt att belysa några centrala aspekter av fenomenet.

1.4.1 Skateboarding då..

Ingen vet exakt hur och när skateboard uppstod. En populär myt är att surfarna i Kalifornien någon gång på fyrtio- eller början av femtiotalet satte rullskridskohjul på sina brädor och började rulla nerför backarna istället för att surfa de dagarna vågorna inte var tillräckligt bra. (Söderhäll m.fl. 1988:6)

Skateboarding har sedan dess blivit populärt i vågor där det kommit tillbaka i omgångar med tioårsintervaller. Sedan den sista vågen, i slutet på nittiotalet, har intresset varit stabilt för att denna gång växa från att vara en ”fluga” till att etablera sig som en sport världen över. (Hawk 2000:20)

1.4.2 ...och nu.

Betydelsen av begreppet skateboard kan få olika innebörd beroende på hur det utförs och av vem. Jag låter det illustreras i en text jag skrivit som ingick i förarbetet till en barnbok i ämnet:

När man stöter på nya saker brukar man ha för vana att sätta en etikett på det för att kunna sätta det i samband med saker som man sedan tidigare känner till. Oftast sätter man ett enkelt namn på

det, lagrar det någonstans i det arkiv som kallas hjärnan och tänker inte mer på det. Men när man ger sig på skateboardåkning och lägger det i ett fack, vare sig man kallar det sport, livsstil, lek eller något annat är man ute på tunn is. Man kan inte göra så med skateboarding. Det finns nämligen ingen given etikett som passar. För det mesta handlar nämligen skate om raka motsatsen, frihet från etiketter och stämplat. När det kommer till skateboarding finns det inga regler. Inga rätt eller fel.

När man åker skapar man hela tiden något. Man gör trick, banar väg mellan gator eller vad det nu kan vara, men man måste hela tiden välja vilken väg man ska ta eller vilket håll brädan ska snurra. Skapandet känner, precis som skateboarding, inga gränser och är därför total frihet. I den mån man kan kalla skateboarding för en **konstform** där varje åkare är konstnär och varje trick ett unikt konstverk. Brädan blir en palett och gatan, rampen eller vad man nu åker på blir en duk där konstnären tecknar upp en tavla med linjer i form av trick och färglägger den med sin personliga stil.

Åker man mycket och ofta blir man trött. Det brukar kallas för motion, för att använda ett fint ord. De som blir trötta kallas motionärer. I den mån är alltså skateboarding en motionsgren och om man så vill, en **sport**. Det är ingen vanlig sport eftersom man inte har regler, ledare eller en klocka som ringer när första halvleken är över. Ändå så fyller den kriterierna för att kallas idrott. Till exempel går det ju att tävla i skate.

Inom skateboarding finns en hel uppsjö av tillhörande prylar. Det är allt från kläder och nyckelringar men också vissa normer och värderingar. Varje åkare har en egen stil men det finns alltid några enkla grunder som för oss samman, såsom friheten att göra det som känns bäst på brädan och kärleken till känslan att "sätta" ett trick. I den bemärkelsen kan skateboarding vara ett sätt att leva, en **livsstil**.

På vissa ställen är det olagligt att åka skateboard. Dessvärre lämpar sig dessa platser ofta särskilt bra. USA är ett bra exempel. Skate kan därför också vara ett **brott**.

Vissa använder sin bräda för att ta sig från en punkt till en annan. Brädan är bra för att det är lätt att styra och sen är det ju ett kul sätt att ta sig fram på. En skateboard kan alltså vara ett **transportmedel**.

Det är ruskigt kul att åka skateboard. Det sticker i ögonen på vissa som av ren princip vägrar att kalla något som är roligt för sport. De hävdar att skateboarding är en **lek** och visst kan det vara det. Om man vill.

Skateboarding handlar om alla dessa komponenter tillsammans och den ena utesluter inte den andra. Därför ska man passa sig från att försöka sätta en etikett på det. Sätten att åka är lika många som utövarna. Varje åkare väljer sin väg och det blir exakt vad man gör det till. Ska man sen tvunget ge det en definition på vad skateboarding verkligen är kan man bara säga att: **skate är skate**. (Dahlquist, 2000)

Texten ovan ger en introduktion till ett par av de aspekter man kan lägga i fenomenet. Utöver det kan läggas till den gemenskap som det innebär att utöva något tillsammans och det är den gemenskapen, kulturen, som jag syftar till att undersöka. Jag ska nu gå ner på gräsrotsnivå för att se vad skateboarding är för individen.

1.4.3 Ungdomar, kultur och ungdomskultur

För att kunna undersöka fenomenet skateboarding som en ungdomskultur är det på sin plats att diskutera och definiera begreppet ungdomskultur i en skateboardkontext. Olika teoretiker i ämnet använder olika definitioner och de skiljer sig mycket från varandra. Därför ger jag begreppet en egen definition.

I en ordbok finner jag ordet ungdom som: *det att vara ung, vanl. mellan 15 -30 år*. (Skeppstedt, 1999) Det är omöjligt att finna en faktisk gräns för ungdomstiden och det här är en något vid definition. Eftersom mina subjekt kommer att ligga inom föreslagna gränsvärden väljer jag att ta fasta på definitionen. Det är dessutom, i vår kultur, allmänt vedertaget att man vid 15-20 år är ungdomar. Mer intressant är diskussionen om kultur och dessa två i kombination.

Ordet kultur definieras i samma bok som: *1. form i vilken grupp människor ordnar sig försörjning och gemensamma angelägenheter.* Skateboardning är en angelägenhet för de involverade men inte (för de som har det som ett fritidsintresse) en försörjning. Ordbokens första definition stämmer delvis in på fenomenet. *2. sammanfattningen av allt som skapas av människor för att ge andliga upplevelser.* Den här andra definitionen kan passa in på skateboarding beroende vad som läggs in i begreppet andligt. All sport kan ses som en väg till självuppfyllelse och personlig utveckling och det skulle kunna ligga något andligt i det. Den här andra definitionen skulle alltså också till viss del kunna appliceras på skateboarding. *3. det att systematiskt odla.* När man träffas kring ett gemensamt intresse odlas det och växer i gemenskapen och i själva utövandet. Eftersom ungdomar gör det kring skateboarding skulle den här definitionen också kunna användas.

Med utgångspunkt från ovanstående resonemang väljer jag att definiera ungdomskultur som: *ungdomar som grupperar sig kring ett gemensamt intresse.* Vidare konstaterar jag att skateboarding inkluderar ungdomar och att de i sitt utövande grupperar sig genom sin gemensamma aktivitet. Skateboarding kan alltså ses som en ungdomskultur.

Mitt arbete fokuserar inte på vare sig skateboarding är, eller inte är, en ungdomskultur och jag väljer därför att inte gå in i någon djupare diskussion.

1.5 Disposition

Den här studien bygger på intervjuer med en grupp åkare som är aktivt involverade i skateboardvärlden. Som en introduktion har jag valt att presentera skateboarding utifrån kort historik och genom att belysa några aspekter av kulturen i en enkel text från förarbetet till en barnbok i ämnet.

Själva intervjuerna och deras resultat presenteras sedan för att ge en bild av substansen i svaren. På samma gång inleds diskussionen utifrån mina frågeställningar och summeras sedan för att på ett enkelt sätt kunna kopplas till tidigare teorier i ämnet.

Intervjuerna gjordes i ett tidigt skede med de grundläggande frågeställningarna som enda riktlinjer för intervjumallen. Jag hade alltså inga direkta teorier i åtanke när jag inhämtade min empiri. Resultatet kunde summeras genom några få nyckelord kom jag fram till att det var teorier om individ, grupp, frihet och nöje som lämpade sig bäst för vidare diskussion. Analysen kommer att föras utifrån dessa fyra teman.

2 Ungdomarnas berättelser

Efter att ha gått igenom resultatet av min empiri kan jag se ett antal återkommande punkter. Tillsammans går de som en röd tråd genom ungdomarnas berättelser och ger en förståelse för vad det är som är betydelsefullt för ungdomarna. Varje subjekt har sitt sätt att återberätta och förklara sin syn på skateboarding, men trots det liknar uppfattningarna varandra i mångt och mycket, ibland med nästan ordagrann överensstämmelse. För att göra historierna jämförbara benämner jag de gemensamma linjerna som teman. De är fyra till antalet och består i kamratskap, individualism, frihet och nöje.

Dessa i kombination är det som subjekten framställer som det betydelsefulla i skateboarding

2.1 Redovisning av berättelserna

Eftersom flera teman kom upp i samma svar väljer jag att inte utkristallisera dem i redovisningen. Svaren kommer att jämföras för att påvisa skillnader och likheter i subjektens svar. I samband med genomgången följer en kort summering av resultatet som sedan ligger till grund för vidare analys och diskussion.

2.1.1 Början

För att få en bild av vad det var som först attraherade killarna frågade jag varför de började åka skateboard. Tre subjekt sa att de började för att deras kompisar åkte. En av de tillfrågade provade en bräda hos sin kusin och tyckte det var roligt, därför skaffade han själv en bräda. En sa att han alltid velat skata men kunde inte förklara varför. En dag fick han en bräda i present och har åkt sen dess. En intervjuperson tyckte helt enkelt att det såg häftigt ut och ville lära sig själv. Även han talar om gemenskapen på ett tidigt stadium: ”Jag fick en bräda när jag fyllde tretton/.../ Sen drog jag och polarna in till stan, samma dag var det, och träffade lite folk, typ ungarna² på Plaza³. Så bytte vi [telefon-]nummer Så bara skatade vi. Nästan varje dag sen dess.”

Kamratskap nämns som något av det betydelsefulla i sporten och har för flera av subjekten varit en anledning för att börja. Som vi ska se återkommer det och tycks dessutom vara det som först attraherade.

2.1.2 Brädans betydelse...

För att ta reda på vad skateboarding betyder för subjekten ställde jag en rak fråga om betydelsen. De hade olika, men alla med positiva inslag. Den var genomgående viktigt för alla som livsstil. Några talade om friheten och andra om att skating helt enkelt är essentiellt för deras välmående. Två subjekt berättade om frihet som: ” Det är

² av eng. kids, uttryck för yngre skatare

³ Triangelorget i Malmö, populärt tillhåll för skatare

en jävla frihet faktiskt/.../Det är bara att göra som man vill, ingen coach som styr och ställer/.../Man gör som man vill. Det är kul”

Den andra sade: ” Det är något att göra på dagarna. /.../ det är väl kompisarna. Friheten. Skating betyder vänskap och frihet kan man säga.”

Ett subjekt talade särskilt målande med orden: ”Det finns ju inget bättre än att glida runt på en bräda/.../ Man försvinner i sig själv på något vis. Det är som en fristad i sinnet, eller vad man ska kalla det/.../Man glömmer bort allt annat liksom. Det [en fristad] måste man ha annars blir man nog knäpp.”

Ett subjekt talade om skateboarding som en livsstil och att det var hans sätt att leva: ”Det är en livsstil för mig. Jag håller ju på med det [skateboarding] hela tiden så det är ju det viktigaste jag har. Det är när jag skatar som jag mår som bäst.”

Nyckelorden jag fann här är frihet, kamratskap och någonstans finns en gemensam tanke om att utövandet av sporten leder till välmående. Jag frågar mig om det är något som är unikt för skateboarding. Kamratskap torde man kunna finna inom vilket intresse man än har. Intresset leder till en gemenskap många gånger. Frihetsbegreppet däremot är mer speciellt. I många av de nya så kallade extrema sporterna⁴ ligger fokus på individen. Lag är ovanliga och istället ligger fokus på den enskilda och att man ska ha kul. Resultat kommer i andra hand.

Oavsett hur unik sportens komponenter är så fyller de en viktig funktion för de tillfrågade. Att sporten också lätt kan anammas som en livsstil tror jag kan förstärka betydelsen då rollen man har som aktiv kan bygga en identitet. Något som flera av subjekten också nämnde.

2.1.3 ...och funktion.

Sedan ville jag veta hur subjekten ser på den funktion skateboarding fyller för dem. Indirekt fungerade frågan som ett mätinstrument på vad skateboarding ger killarna. Välmående kom upp i alla fall utom ett som resultatet av utövandet. Ett subjekt talade om ett meditativt inslag som det givande:

”Om jag till exempel har mycket som flyger runt i huvudet sådär, såskatar man, såglömmer man, såblir det som en lättnad efter... På samma gång som det ger mig energi och gör mig glad och sånt såblir jag lugn i huvudet. Nå sånt”

Ett annat talade om känslan av meningsfullhet i utövandet: ”Jag gör ju andra grejer ibland men det är ju bara när jag skatar som jag känner att jag verkligen gör något”

Det lustfyllda var trots allt den funktion som lyftes fram av alla. Ett svar inkluderade de flesta komponenter som diskuterats tidigare:

⁴ Populärt samlingsnamn för sporter som t.ex. skateboarding, snowboarding och inline skating

Alltså jag blir ju trött och får motion. Fast jag gör det ju bara för att det är kul. Annars hade jag ju inte gjort det. Sen har jag ju många kompisar som gör det och [jag] har rest en del och skatat och så. Så man har ju upplevt en del med det [skateboarding]. Men det är då [när jag skatar] jag mår som bäst.

2.1.4 Brädans framsida...

För att ta reda på både fram och baksidan av sporten frågade jag efter det bästa och det sämsta. Subjekten målade först upp en romantisk bild om frihet och den sköna känslan. Själva åkningen var inte alltid det essentiella: ”Man träffar folk. När man skatar brukar man ju alltid träffa andra [skatere] /.../ Det brukar ju inte vara så att man bara går fram till någon på stan och börjar snacka fast om man åker [skateboard] så gör man det. Det är liksom så det funkar.”

Två svarade nästan synonymt:

”Att det är fritt. Ja det är så fritt, man får göra precis hur man vill.”

”Det är väl friheten. Att bara kunna gå ut /.../ Det är väl att göra vad man vill tycker jag.”

Själva åkningen handlar i stort om att göra olika trick men bara en nämnde tricken som det speciella. En annan nämnde trick också men menade ändå att kompisarna var viktiga:

Jag gillar ju att sätta nya trick. Det är gött att man känner att man är bra. Fast ändå har jag nog ballast när jag hänger ut med polarna under tiden. Du vet, man gör roliga saker. Alla har liksom samma inställning, så det är lätt att ha kul /.../ Det går inte att säga så: ”vad är bäst”. Jag gillar hela paketet.

Killen ovan talar om den gemensamma inställningen och tangerar där ett ämne som verkar centralt i diskussionen, de gemensamma värderingarna. Som tidigare ser jag att gemenskap är viktigt och att den grundar sig i en inställning och värderingar som är gemensamma. Det är essentiellt för alla svarande. Vidare kan jag ana att han tar upp aspekten av skateboarding som livsstil. Han nämner *hela paketet* som det bästa. Subjekten följer alla det specifika skatemode som finns och med det signalerar de vad de är. De visar att de köpt *hela paketet*.

2.1.5 ...och baksida.

Skateboarding är en relativt riskfylld sysselsättning och skadorna kommer som en del av utövandet. Det nämndes också som det sämsta av flera. Som vi sett tidigare är sammanhållningen essentiell och hotet mot den kom på tal i olika sammanhang. Dels genom åkare slutar, men också genom exploatering av sporten.:

/.../ det börjar bli mer och mer som en sport. Det är kul med mycket tävlingar, men det ska inte vara en sport. Snart kommer det säkert att finnas i OS. Näe, jag vill inte att det ska vara en sport/.../ För vissa är det en sport kanske. För mig är det bara en sak jag är, en livsstil på något sätt. Ja, det är så mycket mer än att bara åka. Jag säger att jag ska ut och skata, men ibland sitter man bara på brädan en hel dag och snackar /.../ Folk som slutar är också bull.

Killen ovan vill ha evenemang att delta i men gillar inte exploateringen. Det blir en svår balansgång. Ett subjekt belyser paradoxen på följande vis:

Skate och allt annat är som två skilda världar. Det är helt konstigt när man pratar med folk som inte skatar, speciellt vuxna, som inte förstår skateboard eller vad det handlar är, dom bara: ”Ja, ni är nog ganska dumma” eller så kanske dom tänker först /.../ Fast ändå tycker de att det är häftigt, fast de vågar inte göra det själva. Det är nog synd att inte fler vågar prova för dom, ehh... Fast nu säger jag ju emot mig själv för egentligen vill jag ju inte att det ska bli för stort. Men ja, det är en skön känsla att åka i alla fall.

På samma gång som sporten blir större blir den lilla nära gruppen utvidgad med åkare som inte köper *hela paketet* utan bara väljer vissa bitar, exempelvis klädmotet. Det gör att man inte längre kan känna igen likasinnade till det yttre med samma lätthet. Kanske är detta det som inte tilltalar subjekten som själv ser sig själv som *äkta*⁵. På samma gång finns det en rädsla för att gemenskapen ska brytas ned då kompisar slutar åka: ”Det är bull när folk slutar. /___/ När man haft så jävla ball och så bara lägger dom av.”

Vidare kom priserna på utrustning upp som det sämsta. En bräda kostar runt tusen kronor och en aktiv åkare kan behöva en ny bräda varannan månad. I kombination med de skor man sliter ut och så vidare kan notan snabbt skjuta i taket.

2.1.6 Omvärlden

Jag undrade om omvärlden och frågade därför vad andra kompisar som inte skatar tycker om skateboarding. Jag fann ingen direkt konflikt i synpunkter. Däremot fanns det en ”varken-eller-attityd” hos flera, exempelvis:

Dom bryr sig inte så mycket om det. Jag brukar inte prata om det sådär. Det är inte så mycket [diskussion] eftersom de inte själva skatar. När jag skatar så skatar ja och när jag gör annat så gör jag annat... Fast det finns ju alltid i huvudet på något sätt. Vad ska man säga? ”Kolla den trappan!” Dom tänker ju inte på det, att den skulle vara grym⁶ att skata.

Andras kamrater har tagit ställning i frågan och ställt sig positiva till det: ” Dom tycker det är fett. Faktiskt. Fast vi snackar inte om det /.../ Fast ibland kommer det upp.”

Ett subjekt hade vänner som inte gillade hans intresse för skating. Självtog han klart avstånd från deras attityd och avfärdade dem som ignoranta med orden:

Dom tycker att det är löjligt. Dom fattar ingenting, ju. Dom vet inte vad det går ut på. Dom tror bara att det bara handlar om att stå på en bräda och åka, men det är ju mer än så. Det är ju att lära sig nya trick och träffa kompisar och sånt. Genom skate har jag ju träffat skitmånga kompisar och sånt. Det är ju hela känslan med det. Man kan inte hitta den någon annanstans.

Jag ser en tendens till att hålla intresset till sig själv och en motvilja att dela det med utomstående. För att ta reda på i vilken utsträckning andras uppfattning påverkar killarna frågade jag hur viktig kompisarnas uppfattning är.

⁵ Utryck för den som bevisat sig ha ett genuint intresse för sporten.

Ingen menade att andras uppfattning var viktig. Det ända subjektet som tänkte ta kompisarnas åsikt i akt valde att välja bort kompisarna till förmån för skating: ”Det är ju rätt viktigt, alltså om dom tycker att man är skitt⁷, eller så, bara för att man skatar. Då vill man ju inte ha dem som kompisar.”

Killen som hade kompisar som tyckte det var löjligt att skata svarade kort och gott:

Ingenting. Om mina kompisar säger att jag inte ska åka kan jag ju inte sluta för det. Det enda som skulle kunna få mig att sluta är om det inte skulle vara kul längre eller om jag kommer på något som är roligare. Man ska göra det man trivs med oavsett vad det är. Bara det inte är något kriminellt.

Vidare fann jag att fokus ofta låg på det egna intresset och andras uppfattning kom i andra hand: ”Det skiter jag rätt mycket i. Jag skatar ju för min egen skull, inte för deras.”

Som en förlängning på frågan ville jag även ha reda på vad föräldrarna tycker. Ingen hade föräldrar som satte sig mot barnens åkning men ingen tycktes heller ha föräldrar som aktivt engagerade sig. Några sa att föräldrarna tyckte att det var bra att de engagerade sig i ett intresse:

Dom tycker att det är kul att jag har något att göra. Innan håll jag på med hockey och sånt skit. Min pappa ville väl att jag skulle fortsätta med det för han, jag vet inte. Han tyckte väl det men /.../ Alltså han tycker ju det är skitkul att jag skatar. Dom är i alla fall inte negativa till det.

Andra svar löd: ”Dom är stokade⁸ på att jag har något att göra fast morsan är rädd för att jag ska slå ihjäl mig. Men dom vet att jag älskar att skata”

”Dom tycker väl att det är bra att jag gör någonting, istället för att gå runt och driva och slåss.”

Även här ser jag att åkarna är utlämnade till sig själva. Omvärlden tycks sällan ta en aktiv roll i gemenskapen.

Till skillnad från kompisars åsikt lades mer vikt vid familjens. Det beror främst på att subjekten står i någon form av beroendeställning till föräldrarna:

Alltså det är ju rätt viktigt ändå för annars kan det vara svårt. Jag vet vissa [föräldrar] som inte gillar det och då kanske de [barnen] inte får låna pengar till grejer och sånt. Man vill ju ändå att föräldrarna ska vara stokade på något som är så jävla coolt /.../ Det hade ändå varit lite halvbull om man hela tiden fick höra att det man håller på med är wack⁹.

Ett annat svar löd: ”Fast det är ju viktigt på något sätt för hade de inte gillat vad jag gör skulle jag ju inte kunna åka lika mycket.”

⁶ bra, häftig

⁷ dålig, orespektabel

⁸ glada, imponerade

⁹ dåligt

Jag ser en klar skillnad i svaren när jag jämför med attityden mot kompisarnas inställning. Föräldrarnas inställning väger relativt tungt eftersom det påverkar deras möjlighet att utöva sin sport.

2.1.7 Förebilder

Jag undrade i vilken utsträckning subjekten hämtade sina förebilder inom kulturen. Flera nämnde skateboardåkare som de gillar men poängterade att de inte var förebilder i den mån att de ville vara som dem utan bara någon vars stil de gillade. I mångt och mycket saknade subjekten förebilder överhuvudtaget och svarade i de flesta fall att de inte hade några. Skateboarding handlar till viss del om att utveckla en egen stil och att finna ett uttryckssätt för sig själv. Det syns också i subjektens svar tidigare om skateboarding som deras identitet. Kanske är det därför de i så stor utsträckning inte har förebilder. När förebilder väl kom på tal nämndes sådana som låg nära subjekten, som föräldrar och vänner. Jag tycker att det är märkvärdigt att trots att de alla ser skateboarding som viktigt och essentiellt för sitt leverne söker de inte hitta förebilder inom kulturen. Idolerna lyser med sin frånvaro. Det förstärker fokuseringen på individen, dem själva.

2.1.8 Lag& individ

Fotboll och skateboarding kan sättas som motpoler utifrån en rad olikheter. Organiserad fotboll har fasta träningstider, något som inte finns inom den andra. Tränare finns inte, eller är väldigt sällsynt, inom skateboarding men är en viktig komponent inom fotbollen. Vidare är fotboll en etablerad sport medan skate är något av en nykomling i sportvärlden och klassas inte ens alltid som en sport. De fundamentala skillnaderna är flera men jag lämnar dem därhän för tillfället. Jag frågade varför de inte spelade fotboll för att få reda på varför subjekten valt en sport där individen står i fokus istället för en lagsport. Vid konstrueringen av frågan hoppades jag att ingen skulle vara med i ett fotbollslag. Om så var fallet hoppades jag ändå kunna få reflektioner över skillnaderna. Till min lättnad spelade ingen fotboll i klubb. Flera hade spelat tidigare och en hade spelat ishockey. Jag bad honom relatera till det istället, då likheterna är många. Ett svar som ringar in den allmänna meningen hos subjekten lyder:

Nej, jag gjorde det innan fast efter ett tag kom jag på att skateboard var roligare så det tog upp tiden /.../ Ja, det finns ju vissa skillnader. Man har bestämda tider och sånt [i fotboll]. Det var lite därför man valde att skata. Man kunde åka när man ville. Jag har lite svårt för när folk säger åt en vad man ska göra. Det är lite så fotboll fungerar.

Flera klagade över det auktoritära inslaget: ”Alltså dom bestämmer hur långt man ska springa och sånt jävla skit /.../ det blir att man sneddar, så blir dom lacka och då får man göra armhävningar. Näe, jag gillar inte det. Att dom bestämmer över en för mycket och sånt /.../ Jag vill bestämma själv.”

”För jag hittade något som var roligare. Känslan, det är mer fritt. Det är ingen som säger vad man ska göra /.../ I fotboll är man ju ett helt lag och man måste gå på träningen. Vissa dagar är det dom som är där bara för att de måste. Här [inom skateboarding] är det aldrig så. Om man inte känner för det stannar man hemma.”

Andra liknande svar kom upp också. När subjekten tidigare nämnde kamratskap som den viktigaste komponenten i skateboarding frågade jag mig varför de inte höll på med en lagsport och ser nu att det ofta är det auktoritära inslaget som de finner motbjudande. Vidare finns det en motsättning mellan auktoritet och frihet, något som också framhölls som en viktig del av skate. Det auktoritära inslaget får alltså ta ett steg tillbaka till förmån för friheten att välja själv.

Efter att ha redovisat svaren kommer jag nu, min fortsatta framställning, att diskutera mina teman utifrån teorier och tidigare forskning.

3 Skateboarding i teorin

Det är nu dags att koppla min empiri till tidigare forskning. Jag kommer att diskutera de centrala aspekterna: frihet, nöje, grupp och individ utifrån teorier och forskning. Jag frågade mig hur vi kan förstå subjektens verklighet utifrån olika teorier i ämnet.

3.1 Jämförelser med andra.

I mitt sökande efter forskning på mitt område fann jag en rad intervjuer med skateboardåkare på olika nivå. Jag fastnade för en intervju med det amerikanska skateboardproffset Jason Adams. Hans verklighet skiljer sig mycket från mina subjekts. Han tjänar sitt uppehälle på sporten, kommer från ett annat land, USA, och kan med sina 30 år knappast räknas som ungdom. Ändå är hans inställning till skateboarding väldigt lik den jag fann hos mina subjekt. I en intervju på tidningen Defekts hemsida förklarar han betydelsen av skateboarding som: "Frihet, självförverkligande och vänskap, om man ska förenkla det till några få ord" (Adams, 2001)

John Magnusson, en av Malmös äldre skatere förklarar betydelsen på liknande sätt: "Den blir lätt en livsstil och handlar mycket om kompisarna och sammanhållningen och snacket" (Hermansson, 2002:8)

Jag ser här att oavsett ålder och bakgrund kommer samma essentiella element fram hos de olika personernas berättelser. Jag menar att det ger tyngd till mina subjekts berättelser även om de bara är sex till antalet kan jag påvisa att även andra har samma inställning.

3.1.1 Skateboardkulturen och samhället

En kultur, per definition, förändras kontinuerligt men essensen finns kvar. Skateboarding handlar, som vi sett, om att åka skateboard men med åkningen kommer, om man vill, en livsstil. Niklas Hyland förklarar fenomenet i ett tv-program på följande vis:

Vi är på väg in i en tid där industrisamhällets struktur bryts ned. Bruket behöver inte längre det lokala fotbollslaget att samlas kring. Nationalstaten håller också på att vittra bort. Barnen idoler är inte längre det egna landets stjärnor. Sympatierna faller istället på personlig identifikation, klädsmaak och att stjärnan har en tilltalande identitet. Resultat är inte av samma vikt som i traditionell idrott. I den nya idrottsrörelsen spelar tidningarna istället en betydelse för vem som är coolest, eller bäst. Från början förklarades de nya idrotterna med att vi sökte spänning och kickar eller speciella livsstilar, men det får man ju i all idrott. Istället handlar det om ett nytt sätt att utöva sin sport, med nya regler och normer. Här behöver du inte platsa i laget. Du kan göra dina trick eller bara filma de andra. Accepterad blir den som bryr sig, dyrkad blir den som är i ständig utveckling. Och i all brädssport är stil en avgörande faktor. /.../ Frihetsbegreppet har alltid varit centralt. Att skateboardkulturen gjorde entré tillsammans med punken är nog inte så konstigt. (Hyland, 2000)

Jag ser här att ungdomarnas berättelser kan förstås utifrån ett samhällsperspektiv. I konkurrenssamhället är det individen som är viktig. Det visade sig i intervjuerna också. På samma gång kan skateboarding ses som ett sätt att vända sig mot konkurrensen då tävlingsmomentet framstår som oviktigt. Vidare finns det en frihet i regellösheten och den ska vi belysa nu.

3.1.2 Att göra vad man vill.

Subjekten talade om total frihet. Den i kombination med grupptillhörighet ger en frihet med modifikation eftersom den bara gäller inom gruppen. Frihet är gott i sig och det är naturligt att hålla fast vid det. I förlängningen är det även viktigt att hålla fast vid gruppen eftersom det är där friheten finns. Zygmunt Bauman förklarar fenomenet: "Det är inom gruppen jag kan göra mest bruk för friheten. Men just detta, att jag är så väl anpassad till handlingsbetingelserna inom den grupp jag tillhör, begränsar min handlingsfrihet i det vidsträckta och föga utforskade rummet utanför gruppens gränser." (Bauman, 1990:33)

Friheten är begränsad, men jag vänder mig ändå mot Baumans uttalande då flera subjekt berättade att de utforskat rummet utanför gruppens gränser och funnit skateboardkulturen den mest tilltalande. Att hänge sig till den var ett aktivt val och det förefaller naturligt att hålla fast vid den då det är där friheten finns. På samma gång som det är en begränsning är det grupptillhörigheten som är kittet i sammanhållningen. Det visades också i subjektens berättelser om hur de brukade resa och bli kompisar med andra skatere utan att känna dem tidigare. Gruppen är till synes viktig men jag instämmer också med Anthony Giddens som menar att det är viktigt att uppmärksamma individens förmåga till kritiskt tänkande. (Giddens, 1984) Med det vill jag understryka att tillhörigheten i skateboardkulturen är ett aktivt val utifrån andra alternativ, såsom fotboll och ishockey. Philip Lalander skriver i liknande ordalag att man bör undvika att alltför ensidigt betona gruppträck och konformitet i relation till ungdomskulturer. (Lalander, 1999:54)

3.1.3 Att ha roligt.

Nöjet i att skata kom upp som en central punkt och var svårt att knyta till tidigare forskning. Slutligen fann jag ett kort stycke i ämnet. Mats Franzén skriver helt enkelt att sport producerar lust. (Fornäs, m.fl., 1994:238) Kanske är det inte svårare än så. Att motionera är kul. Han menar att det är viktigt att döda myten om att idrott handlar om disciplin och resultat. Jag kan se paralleller till skatarna jag talat med då resultat och trick sällan nämndes som det centrala. Trots det såg jag killarna träna trick timme efter timme. Franzén skriver vidare att självuppfyllelse i form av resultat ger en känsla av lust. (Fornäs m.fl., 1994:238) Det roliga ligger i att klara nya trick. Det skapar ett cirkelargument där nöjet är tricken och tvärtom. Jag tycker mig kunna se att det finns ett tabu i att sätta framgång som det centrala. Jag har förstått att kamratskapen är lustfylld och den är den största generatoren av lust men resultat måste, trots allt, också vägas in. Sport måste trots allt ses som värdefullt i sig inte bara som jakten på resultat eller som en kroppskultur.

3.1.4 Att vara en i gänget.

Som vi sett är kamratskap inom gruppen viktig för subjekten. De talade själv om vikten och betydelsen av tillhörighet i termer av gemenskap och nöje. Men det finns fler funktioner. Emile Durkheim skriver:

I en grupp med stark sammanhållning försiggår ett livligt utbyte av tankar, idéer och känslor mellan individerna; det uppstår något som kan liknas vid ett moraliskt stöd, vilket gör att individen slipper lita helt till sina egna resurser och istället blir delaktig av ett slags kollektivt stöd, som hjälper honom när den egna motståndskraften börjar svikta. (Durkheim 1983:163)

Man får alltså ett stöd från ”de sina” och det gör gruppen viktig inte bara som kompisar man har roligt med. Flera subjekt nämnde kompisar som slutar skata som det sämsta med skating. Enligt Durkheim förlorar man ett visst stöd när någon faller bort och jag kan här parallellt här till subjektens åsikter. Eftersom de är djupt förankrade i kulturen är det förståeligt att de är beroende av stödet från gruppen. I samband med att någon slutar minskar stödet och det förefaller naturligt att vara rädd för det.

Även Thomas Ziehe för samma resonemang och hävdar att ungdomsgänget erbjuder skydd mot krav från omvärlden. Dessutom menar han att i det sammanhanget blir gruppen ett växthus för skapandet av egna livssammanhang. (Fornäs m.fl., 1984:159) Det syns i svaren jag fick om vikten av att ha anammat skateboarding som en livsstil. Sporten och tillhörigheten ger en känsla sammanhang.

3.1.5 Att vara sig själv.

Grupptillhörigheten signaleras främst i kläderna och skatemodet. Franzén menar att sport är viktigt för att utveckla sin stil, sin identitet. (Fornäs m.fl., 1994:247) Inom skateboarding finns det möjligheter att utveckla sin stil eftersom det är en kreativ sport utan regler. Subjekten talade om skateboarding som sin identitet och det stämmer väl med Franzéns resonemang om utvecklandet av en identitet. Ungdomarna är dessutom i en fas där de håller på att definiera sig själva. (Hwang & Nilsson, 1998:266) Skateboarding som ett forum för identitetsutveckling blir därför betydelsefull.

Franzén tar vidare upp problemet med att sportmode, såsom skatemodet, anammats av icke aktiva och det skapar en ambivalens i identitetssökandet. När utomstående ser ut som skatere blir det svårt för utövaren att veta vem han ska identifiera sig med. (Fornäs m.fl., 1994:250) Det var möjligen det subjekten tog upp i sin oro över att sporten skulle bli för stor. Han menar också att skateboarding på grund av sin distinkta stil och uppsjö av produkter oftare ses som en ungdomskultur än en sport. Detta för att det är möjligt att köpa en stil utan att utöva sporten.

3.1.6 Känslan av att vinna över sig själv.

Franzén benämner skateboarding som en fritidsidrott. Han menar att det finns tre typer av fritidsidrott. Den första syftar till att forma kroppens yttre. Spegeln spelar här en central roll. Exempel på sporter är styrketräning och aerobics där resultaten mäts i yttre skönhet. (Fornäs m.fl., 1994:250) Jag kan se en viss parallell till min studie här. Subjekten roar sig ofta med att filma varandra och sätta ihop filmer för att se sin utveckling och stil. Kameran kan liknas vid spegeln som förmedlar resultatet då poäng och liknande inte existerar inom sporten.

Den andra typen är så kallad äventyrssport där adrenalinkicken står som det centrala, så kallade *peak-experiences*. Även här finns skateboarding med då känslan och ruset av att sätta ett trick nämndes som essentiellt av vissa subjekt.

Den tredje typen av fritidsidrott är lekfull och handlar om flyt och nöje. Den behöver ingen idrottsarena och tar därför ofta stadsrummet i anspråk. Även här finns klara paralleller till skate. Staden som skatespot¹⁰ är viktig för subjekten och ger en ytterligare känsla av frihet då man inte måste vara på en bestämd plats för att kunna åka. Det lustfyllda stod som en viktig del av utövandet och det passar som vi sett in på skateboarding utifrån killarnas berättelser. Skateboarding kan alltså ses som en kombination av de tre typerna. Gemensamt för alla är att man tävlar mot sig själv. Det är nu lätt att förstå skateboarding utifrån subjektens berättelser. Här får de ett forum för att fokusera på sig själva på ett lustfyllt sätt på samma gång som de har en stark tillhörighet i gruppen. Alla de centrala komponenterna finns med och cirkeln är därmed sluten.

3.2 Resultatsammanfattning

Efter att ha analyserat materialet vill jag koppla resultatet till mitt syfte och frågeställningar. Syftet var att undersöka innebörden av skateboardkulturen utifrån subjektens perspektiv. Jag kunde se att kulturen var viktig för ungdomarna på flera sätt. Skateboarding innebär att ungdomarna har en meningsfull fritidssysselsättning och ett nätverk av vänner. Det har blivit ett intresse de brinner för. I ett vidare samhällsperspektiv kunde jag se att deras berättelser kan förstås utifrån ett samhällsperspektiv. Deras engagemang speglar, och är typiskt för, den verklighet de lever i.

Betydelsen av engagemanget kunde summeras i fura ord, nämligen: frihet, kamratskap, individualism och nöje. Det är så subjekten beskriver vad skateboarding betyder för dem. Teorier om vikten av grupp tillhörighet visade att skateboarding lämpar sig väl för uppbyggnaden av en egen identitet. Det gav en extra komponent till utbytet, utöver de fyra centrala betydelseerna.

Jag frågade vilket utbyte de har av engagemanget och såg att sporten genererade lust, kamratskap och en känsla av frihet. Kompisarna och gemenskapen spelar en central roll. De har roligt tillsammans men finner också utrymme för sin egen kreativitet och utveckling i gruppen utan auktoritära inslag av tränare eller dylikt.

Ovanstående resultat kom jag fram till genom analys av empirin men också genom att applicera den på forskning i ämnet. Jag såg också att kulturen kan ses som ett forum för att, på eget bevåg, utveckla sitt intresse och sig själva. Jag lärde mig också att skateboarding som en fritidsidrott innehåller delar av alla tre typer av fritidsidrotter. Det är kombinationen av spänning, nöje och självbekräftelse som tycks göra den så attraktiv för subjekten.

Skateboarding kan också ses som en livsstil och subjekten bygger sin identitet på att vara skatere. Slutligen kan jag konstatera att skateboarding fungerar som ett forum för välmående.

3.3 Slutdiskussion

¹⁰ Plats för skateboardåkning

Slutligen vill jag ge mina egna reflektioner över den nya kunskap jag nu insupit. I inledningen stod mina egna funderingar som centrala bitar i utformandet av ämnet. Givetvis har det påverkat mitt arbete. Det har varit både en tillgång och en begränsning. Det ligger en styrka i att jag har kunskap i ämnet men också en begränsning i den mån att det är svårt att få perspektiv. Den största styrkan fann jag i att få god kontakt med subjekten. Jag frågar mig om resultatet skulle se annorlunda ut om någon ”utomstående” skulle göra undersökningen. Det kan man bara spekulera i så jag lämnar det därhän med medvetenheten om att det möjligen skulle kunna skilja sig. Inom skateboarding finns en rad talesätt som jag nu förstår en ny innebör av. Det första är *Skate to live, live to skate*. Jag tycker att det återspeglar killarnas inställning om skateboarding som livsstil och uttryckssätt. Sporten är en betydelsefull del i killarnas liv.

Ett andra uttryck är *skate or die*. Killarna har hängt allt på en krok, så att säga. Deras intressen kretsar kring skateboarding, och skateboarding bara. Många människor saknar en krok att häng något på, det vill säga ett specifikt intresse. Det finns dock en risk med att satsa allt på ett bräde. När man slutar kan det uppstå en tomhet som kan bli ett problem. Vidare ser jag att intresset kan bli ett problem om det tar överhand gentemot andra viktiga saker, såsom skola eller arbete. Detta problem var uppenbart i faderns berättelse i inledningen. Allting med motta, med andra ord. Trots det tycker jag det är beundransvärt att gå in i något så fullhjärtat.

Ett annat uttryck är *Skate and create* och det tycker jag på ett bra sätt sammanfattar kulturen som skapas i engagemanget. Det kreativa är centralt i sporten som formas utifrån varje åkares stil. Utövandet kan ses som ett utlopp för kreativitet, men också för aggression. Åkandet blir då till en ventil och det är viktigt att ha i livet. I socialt arbete är det viktigt att vara medveten om potentiella ventiler hos klienter. Det som verkar vara ostrukturerad lek kan fylla en viktig funktion för den involverade. Skateboardproffset Mike Vallely sammanfattar betydelsen för honom att ha en ventil i några enkla ord: ”Skateboarding saved my life” (Vallely 1999)

Jag har beskrivit en verklighet som gett en insikt i ungdomarnas liv. Jag tror sådana studier är viktiga för att skaffa en förståelse om vår samtid. I förlängningen kan kunskap fungera som en bro mellan generationerna. Skate or die.

Källor:

- Bauman, Zygmunt, (1990) *Modernity and ambivalence*, Cambridge: Polity press
- Bryggeriet skateparks hemsida, www.bryggeriet.org
- Defekt Magazines hemsida, www.defektmag.com
- Durkheim, Emile, (1983) *Själv mordet*, Lund: Argos
- Fornäs, Johan, m.fl. (1994) *Ungdomskultur i Sverige*, Stockholm: Brutus Östlings bokförlag
- Fornäs, Johan, m.fl. (1984) *Ungdomskultur: identitet och motstånd*, Stockholm: Ordfront
- Giddens, Anthony, (1984) *The Constitution of society*, Cambridge: Polity press
- Hawk, Tony, (2000), *Occupation Skateboarder*, Los Angeles: High Speed Productions
- Hilte, Mats, (2001), "PM för uppsatsskrivare", Lunds Universitet, Socialhögskolan
- Hyland, Niklas, (2000), "S – den tredje vågen", Tv program om brädssporter, SVT
- Hwang, Philip, Nilsson, Björn, (1998) *Utvecklingspsykologi*, Stockholm: Natur och Kultur
- Jonsson, Tony, (1978) *Skateboard –allt om den häftiga sporten*, Falun: B. Wahlströms bokförlag
- Lalander, Philip, Johansson, Thomas, (1999), *Ungdomsgrupper I teori och praktik*, Lund: Studentlitteratur
- Lennartsdotter, Caja, 2001, *Manlighet i det urbana rummet*, c-uppsats i etnologi, Lunds Universitet
- Patel, Runa, Davidsson, Bo, (1994), *Forskningsmetodikens grunder*, Lund: Studentlitteratur
- Hermansson, Håkan, (2002) "Himlen kan inte vänta", *Se Malmö 2002*
- Söderhäll, Jan, m.fl.,(1988), *Skateboard*, Sverige: AB Förenade Tryckerier
- Skeppstedt, 1999, *Ordlista*, Stockholm: Skeppstedts förlag
- Vallely, Mike (1999) *Sponsored*, Los Angeles: 411VM

Bilaga 1

Intervjumall

1. Berätta med egna ord vad skateboarding betyder för dig.
2. Hur började du åka skateboard?
3. Vad är det bästa med skateboarding?
4. Vad är det sämsta med skateboarding?
5. Vad gör du när du inte åker skateboard?
6. Vad skulle du göra om du inte hade skateboarding?
7. Vilka brukar du träffa på fritiden?
8. Vilka av dem åker skateboard?
9. Vad tycker dina kamrater som inte skatar om att du åker skateboard?
10. Hur viktig är deras uppfattning?
11. Vad tycker dina föräldrar om att du åker skateboard?
12. Hur viktig är deras uppfattning?
13. Vilka är dina förebilder?
14. Räkna upp 5 saker som är viktigt för dig?
15. Rangordna de fem sakerna.
16. Om du tänker på en normalvecka, hur ofta åker du skateboard?
17. Varför spelar du inte fotboll?
18. Vilken funktion fyller skateboarding för dig?
19. Bakgrundfakta:
 - Namn
 - Ålder
 - Aktiv tid på skateboard